

SUD/TUŽILAŠTVO¹: _____

PRIJEDLOG ZA OSTVARIVANJE IMOVINSKOPRAVNOG ZAHTJEVA²

Informacije o krivičnom predmetu³

Kod ovog suda vodi se krivični postupak pod poslovnim brojem _____

protiv optuženog (*ime i prezime*) _____

iz (*mjesto prebivališta*) _____

po optužnici broj _____

radi krivičnog djela iz člana _____

Lični podaci oštećene stranke koja podnosi prijedlog

Ja, _____

(*Ime i prezime*)

Iz _____

(*Mjesto prebivališta*)

Adresa: _____

Izvršenjem navedenog krivičnog djela, oštećenom⁴ je pričinjena šteta, pa, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku (čl. 194 ZKP BiH, čl.208 ZKP FBiH, čl.104 ZKP RS, čl.194 ZKP BD), podnosim sljedeći prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva, kojim tražim:

naknadu materijalne štete⁵

u ukupnom iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

i/ili

naknadu nematerijalne štete⁶

u ukupnom iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

_____ KM odnosi na _____

i/ili

povrat sljedećih stvari:⁷ _____

i/ili

poništenje pravnog posla:⁸ _____

OBRAZLOŽENJE

(Navedite sve okolnosti i činjenice na kojima se zasniva Vaš imovinskopravni zahtjev, imajući u vidu izvršeno krivično djelo i štetu koja Vam je, kao oštećenom, pričinjena izvršenjem tog djela. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)⁹

(Navedite sve dokaze, naprimjer, pismene isprave, svjedoke, medicinsku dokumentaciju, stručne nalaze i dr., na kojima se zasniva imovinskopravni zahtjev. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)¹⁰

Molim da budem pozvan na glavni pretres radi obrazloženja imovinskopravnog zahtjeva za naknadu štete, kao i ostvarivanja ostalih prava kao oštećenog u krivičnom postupku.

U _____ dana _____ godine

Oštećeni

Pojasnjenja u vezi popunjavanja imovinskopravnog zahtjeva

Svrha ovog obrasca, koji je pripremila Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini, je da pomogne žrtvama krivičnih djela u ostvarivanju njihovih prava te, naročito, da pomogne kod podnošenja prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva tokom krivičnog postupka. Molimo da imate na umu da podnošenje imovinskopravnog zahtjeva ne znači da će Vašem zahtjevu biti automatski udovoljeno. O osnovanosti Vašeg zahtjeva odlučit će sud, koji će razmotriti da li je Vaš zahtjev dovoljno utemeljen i da li će odlučivanje o zahtjevu bitno utjecati na trajanje krivičnog postupka. Korištenje ovog obrasca ne podrazumijeva da OSCE podržava Vaš zahtjev, ili da zauzima bilo kakvo stajalište u pogledu osnovanosti Vašeg slučaja, pošto OSCE nije stranka u postupku.

¹ Napišite ovdje naziv suda ili tužilaštva kojem podnosite zahtjev.

² Šta je imovinskopravni zahtjev? Ukoliko Vam je izvršenjem krivičnog djela pričinjena šteta, možete tražiti naknadu te štete tako da podnesete prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva tužiocu, odnosno sudu na kojem se vodi krivični postupak protiv osumnjičenog/optuženog. Kao oštećeni, prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva možete podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije. Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na: a) Naknadu štete prouzrokovane izvršenjem krivičnog djela; šteta može biti materijalna i nematerijalna (vidi fusnote 5 i 6 za daljnja objašnjenja); b) Povrat stvari koja je oduzeta izvršenjem krivičnog djela (vidi fusnotu 7 za daljnja objašnjenja); c) Poništenje pravnog posla (naprimjer, kupoprodajnog ugovora), koji je zaključen na nezakonit način (vidi fusnotu 8 za daljnja objašnjenja).

³ U ovom dijelu navedite pojedinosti o krivičnom predmetu koji se vodi povodom krivičnog djela, čijim izvršenjem Vam je nanesena šteta. Ako je potrebno, tražite pomoć suda/tužilaštva pred kojim se vodi ovaj predmet, da doznate ove informacije.

⁴ Ko može biti oštećeni? Oštećeni je osoba koja je pretrpjela štetu izvršenjem krivičnog djela. U slučaju da je neka osoba izvršenjem krivičnog djela izgubila život, status oštećenog imaju njegovi najbliži srodnici (bračni drug, djeca, roditelji, braća i sestre).

⁵ Materijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Gubitak ili oštećenje imovine usljed izvršenog krivičnog djela (naprimjer krađa motornog vozila, oštećenje pokretnih stvari, kao što su: automobil, televizor, namještaj i sl., ili nepokretne stvari, naprimjer, kuće, i sl.); b) Za tjelesne povrede i pogoršanje Vašeg zdravlja, što je nastalo kao posljedica počinjenja krivičnog djela, možete tražiti troškove liječenja: nabavka lijekova, medicinske usluge, troškovi rehabilitacije, nabavka ortopedskih pomagala, troškovi pojačane ishrane, njega i pomoć treće osobe, izgubljeni lični dohodak i zarada, naknada za umanjeње sposobnosti za rad; c) Za smrt osobe može se tražiti iznos za izdržavanje osobe koju je umrli izdržavao, troškovi sahrane, i troškovi liječenja umrlog, koji su nastali u periodu od povrede do smrti.

⁶ Nematerijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Fizička bol koja može biti uzrokovana tjelesnom povredom, operativnim zahvatom za vrijeme liječenja, kao i bol nakon završetka liječenja; b) Duševna bol nastala usljed smanjenja životne aktivnosti, unakaženosti (gubitak dijela tijela, ožiljci i sl.), usljed smrti ili invaliditeta bliske osobe, kažnjive obljuje i kažnjive bludne radnje; c) Pretrpljeni strah, uzrokovan izvršenjem krivičnog djela, i nakon toga, ukoliko je strah bio izrazito jak i dugog trajanja. Radi određivanja iznosa nematerijalne štete, mogu se konsultirati orijentacijski kriteriji koje je razvio Vrhovni sud Federacije BiH. Navedeni kriteriji ne predstavljaju automatiziranu formulu za izračunavanje novčane naknade, s obzirom na to da i u primjeni pravila treba uzeti u razmatranje sve okolnosti konkretnog slučaja. Ovo su orijentacijski kriteriji za pojedine vrste nematerijalne štete: a) Fizički bolovi: jaki bolovi - 70,00 KM po danu; srednji bolovi - 40,00 KM po danu; slabi bolovi - 10,00 KM po danu; maksimalno do 10.000,00 KM; b) Duševni bolovi, nastali usljed smanjenja životne aktivnosti: do 30%, 5.000,00 KM za svakih 10%; do 50%, 6.000,00 KM za svakih 10%; preko 50%, 7.000,00 KM za svakih 10%. Ovaj oblik štete je, u pravilu, trajnog karaktera, ali novčana naknada može se dosuditi i kad je smanjenje životne aktivnosti privremeno, ako je jačeg intenziteta i dužeg trajanja, ili ako to posebne okolnosti opravdavaju; c) Duševni bolovi, nastali usljed naruženosti: jak stepen, vrlo uočljivo trećim osobama - 10.000,00 KM; uočljivo samo ponekad (naprimjer, ukućanima, na plaži i sl.) - 6.000,00 KM; srednji stepen, vrlo uočljivo trećim osobama - 6.000,00 KM;

uočljivo trećim osobama samo ponekad - 3.000,00 KM; nizak stepen, vrlo uočljivo trećim osobama 1.500,00 KM; uočljivo trećim osobama samo ponekad - 700,00 KM; d) Duševni bolovi zbog smrti bliskog srodnika (bračni i vanbračni drug, dijete, gubitak ploda, roditelj, braća i sestre): za slučaj smrti bračnog i vanbračnog druga ili djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj gubitka ploda, roditeljima - 7.000,00 KM; za slučaj smrti roditelja: djetetu, koje se nalazi na odgajanju i izdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM; djetetu - 12.000,00 KM; za slučaj smrti brata ili sestre - 7.000,00 KM; e) Duševni bolovi, zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe: za slučaj naročito teškog invaliditeta bračnog i vanbračnog druga i djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj naročito teškog invaliditeta roditelja: djetetu koje se nalazi na odgajanju i izdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM, djetetu - 12.000,00 KM; f) Strah: od 400,00 KM do 6.000,00 KM. Pravična novčana naknada za pretrpljeni strah dosuđuje se ako okolnosti slučaja, a naročito trajanje i jačina straha, to opravdavaju. Stepen i dužinu trajanja fizičkih bolova, duševnih bolova i straha, utvrđuje vještak medicinske struke.

⁷ Povrat stvari možete zahtijevati u slučaju ako je izvršenjem krivičnog djela oduzeta Vaša stvar kao oštećenog. Ako je stvar uništena ili oštećena, imovinskopravni zahtjev se mijenja u zahtjev za naknadu štete. Oduzeta stvar se vraća, ukoliko se nalazi kod počinioca krivičnog djela, kod saučesnika koji odgovara zajedno s počiniocem, ili kod treće osobe kojoj je povjerena na čuvanje od strane počinioca ili njegovog saučesnika. Opišite ovdje stvari koje tražite da Vam budu vraćene.

⁸ Poništenje nekog pravnog posla: termin "pravni posao" najčešće se odnosi na ugovore, naročito na ugovore o kupoprodaji (naprimjer, zemljišta, kuće, automobila i sl.). Ako je ugovor zaključen protuzakonito, možete tražiti poništenje tog ugovora u cijelosti ili djelomično, kako bi se uspostavilo pravno stanje koje je bilo prije izvršenja krivičnog djela, odnosno zaključenja ugovora. Navedite ovdje pravne poslove za koje tražite da budu poništeni.

⁹ U ovom dijelu objasnite sve činjenice i dokaze na kojima se zasniva Vaš imovinskopravni zahtjev. Posebno je potrebno objasniti sve okolnosti u pogledu mjesta, vremena i načina izvršenja krivičnog djela i izvršioca krivičnog djela, kao i sve okolnosti i činjenice vezane za nastalu štetu, kao i uzročnu vezu između izvršenog krivičnog djela i nastale štete.

¹⁰ U pogledu materijalne štete, koja se odnosi na gubitak ili oštećenje imovine usljed izvršenog krivičnog djela, neophodno je da, uz zahtjev, dostavite sve pismene dokaze i isprave koje dokazuju Vaše vlasništvo nad imovinom. U pogledu oštećenja stvari, predložite saslušanje svjedoka, ili vještačenje po vještaku odgovarajuće struke, kako bi šteta bila procijenjena. U pogledu materijalne štete u vidu tjelesne povrede i oštećenja zdravlja ili smrti osobe, potrebno je predočiti račune ili druge pismene isprave koji potvrđuju troškove liječenja, nabavke ortopedskih pomagala, nabavke lijekova, troškova sahrane i drugog; po potrebi, cijeneći okolnosti slučaja, predložiti provedbu dokaza vještačenja po vještaku odgovarajuće struke.